

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSALARIDA XALQ OG'ZAKI IJODINING O'RNI

Xurramova Intizor

Xusanova Gulhayo

Ne'matullayeva Nafisa

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti 4- bosqich talabasi

Annotatsiya :Bugungi kunda maktabgacha ta'lim muassasalarida xalq sayillarini tashkil etish va o'tkazishga katta e'tibor qaratilmoqda. O'qituvchilar maktabgacha yoshdagi bolalarni rus xalq madaniyatining kelib chiqishi bilan tanishtirish, uning an'alarini saqlab qolish uchun barcha vositalardan foydalanishga intilishadi. Maktabgacha yoshdagi bolalarni xalq an'analari ruhida tarbiyalashgina ularda milliy o'zlikni anglash, o'z xalqiga hurmat tuyg'ularini rivojlantirishi mumkin, bundan tashqari, ular boshqa xalqlar madaniyatining ahamiyatini o'rganish va tushunishga, ularga hurmat tuyg'usini uyg'otishga ochiq bo'ladi. Shuning uchun, menimcha, maktabgacha yoshdagi bolalar uchun xalq bayramlarini tashkil etish bolaning har tomonlama va barkamol rivojlanishiga qaratilgan. dolzarbligi Mening mavzuim shuki, jamiyatimizda ro'y berayotgan o'zgarishlar bizni xalq an'analari, bayramlariga yangicha qarashga undaydi, ya'ni: milliy madaniyatimizni asrab-avaylash, xalq xarakterini o'zimizda jamlash, kamol topadigan munosib shaxsni tarbiyalash muhim. , xalq an'alarini asrash.

Abstrakt :Jamiyatimizda ro'y berayotgan o'zgarishlar bizni xalq an'analari, bayramlariga yangicha qarashga undaydi, ya'ni: milliy madaniyatimizni asrab-avaylash, xalq xarakterini o'zimizda jamlash, kamol topadigan munosib shaxsni tarbiyalash muhim. , xalq an'alarini asrash. Bog'chamizda bolalarni xalq madaniyati an'analari asosida rivojlantirish umumiy badiiy-estetik tarbiyaning asosiy yo'nalishlaridan biridir. Bolalar bog'chasidagi hayot yorqin, taassurotlarga boy, yaxshi qiziqarli kitob kabi bo'lishi kerak, uning eng yaxshi sahifalari bayramlar bo'lishi kerak.

Kalit so'zlar : Xalq og'zaki ijodi,ertak,matal,xalq dostonlari,aqliy faoliyat, rivojlanish , aqliy salohiyat.

Bolalarga bolalar bayramini unutilmas qilishiga yordam berish, bolalar uchun ajoyib mo'jizalar olamiga deraza ochish, bola qalbida yorqin iz qoldirish. "Romashka" bolalar bog'chasida ko'p yillardan buyon Lihtibryan to'garagi faoliyat ko'rsatmoqda, bu to'garaklar davomida ona yurt tarixini, ajdodlar an'analari va urf-odatlarini o'rganishga katta e'tibor qaratilmoqda, bu esa asrab-avaylashga olib keladi. Xalq an'analari va bolalarni ular bilan tanishtirish. Zero, xalq bayramlarida madaniy tajriba jadal o'zlashtiriladi. Bayramlar bolalarni Mordoviya xalqining urf-odatlarini, marosimlarini, folklorlari bilan tanishtiradi. Bolalar bog'chasida nishonlanadigan bayramlar bolalarda quvonchli kayfiyatni yaratadi, ijobiy hissiy yuksalishni keltirib chiqaradi, bayram madaniyatini shakllantiradi: bayram an'analari, uni tashkil etish, mehmonlar odobi haqida

hikoyalar. Bayramga tayyorgarlik bolalarda yaqinlashib kelayotgan bayramga qiziqish uyg'otadi; qiziqish asosida ularning axloqiy-axloqiy fazilatleri, badiiy didi shakllanadi. Bayramlar tizimi bolalar va kattalarning ma'naviy hamjamiyatini, insoniy his-tuyg'ularni rivojlantiradigan tuproqni yaratadi: sevgi, mehr-oqibat, o'zaro yordam. Bayramlarga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazishda qo'rqqoq bolalar hissiyotli, tashabbuskorlarga aylanadi. Ular ixtiyoriy ravishda o'yin jarayonida ishtirok etadilar, bu maktabgacha yoshdagi bolaning tabiatiga mos keladi, bu erda bola organik ravishda yangi musiqiy tasvirlarni o'rganadi, ko'nikmalarga ega bo'ladi, tasavvurni rivojlantiradi. Maxsus stsenariy bo'yicha tayyorlangan, puxta o'ylangan bayram nafaqat bolalarga, balki kattalarga ham quvonch bag'ishlaydi. Ijodiy faoliyatda birgalikda ishtirok etishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu oilani birlashtirishga va uning bo'sh vaqtini yangi mazmun bilan to'ldirishga yordam beradi. Biz "Mening sevimli shahrim", "Xalq kostyumi" bayramlari va "Kuzgi yig'ilishlar", "Karollar", "Shrovetide", "Pasxa, rus qayini "Uchlik" folklor bayramlari kabi bayramlar va dam olish tadbirlarini, o'yin-kulgilarni, teatrlashtirilgan tomoshalarni tashkil qilamiz. "va boshqalar. Ushbu bayram tadbirida bolalar ijodiyoti ko'rgazmalari, kompyuter taqdimoti yoki fotoko'rgazmalar tashkil etamiz. Biz bayram dasturida sahnalashtirilgan dramatik ertaklardan foydalanamiz: "It do'stni qanday qidirdi?", "Issiq chana", she'rlar, biz teatrlashtirish elementini harakatga kiritamiz. Barcha tadbirlarda bolali ota-onalar turli tanlovlarda qatnashadilar.

Shuni ta'kidlash kerakki, kattalar va bolalarning birgalikdagi faoliyati ularda bilish uchun kuchli motivatsiyani yaratadi, bunda assimilyatsiya juda oson va tabiiy ravishda davom etadi. Bayram jarayonida dizayn juda muhim bo'lib, u birinchi navbatda bayram mazmuniga mos kelishi kerak. Dizayn bolalarda badiiy estetik didni rivojlantirishga harakat qilish kerak, bu bola uchun tushunarli bo'lishi, voqeani kutayotgan har bir kishi uchun quvonchli kayfiyatni yaratadi. Bolalar bog'chasida bayramni bezash bo'yicha vazifalarni xodimlar va o'quvchilarning ota-onalari o'rtasida taqsimlash kerak. Bolalarga oddiy ko'rsatmalar ham berilishi mumkin: ular uchun bayram tadbirini o'tkazishda o'z rolini anglash va ko'rish ham muhimdir. Xalq bayramlari har doim o'yin bilan bog'liq. Ammo xalq o'yinlari, afsuski, bugungi kunda bolalikdan deyarli yo'qoldi. Ko'rinib turibdiki, xalq og'zaki ijodining janri sifatida xalq o'yinlari milliy boylik ekanligini unutmasligimiz va ularni farzandlarimiz mulkiga aylantirishimiz kerak. Qadimgi kunlardagi har bir bayramning o'ziga xos urf-odatleri va an'analari, o'ziga xos "stsenariysi" bor edi. An'analarning o'ziga xosligi bayram g'oyasiga, uning jamiyat uchun ahamiyatiga bog'liq edi, shuning uchun har bir bayramning asosiy va ikkinchi darajali belgilari, atributleri, qo'shiqlari, sehrlari, o'ziga xos taomleri, o'yinlari, dumaloq raqslari bor edi. Hech bir bayram musiqa asboblarini chalmasdan o'tmaydi, albatta. Musiqiy o'yinlar qo'shiq aytish, musiqa asboblarini chalishni bolalar uchun yanada qiziqarli va qulayroq qilish imkonini beradi. To'g'ri tashkil etilgan bayramlar bolaning shaxsiyatini har tomonlama rivojlantirish uchun imkoniyatlar yaratadi, kelajakda o'quvchilarimizga buyuk rus madaniyati, rus xalqining milliy an'analari va o'z ona yurtining tashuvchilari sifatida his qilishlariga yordam

beradi. Xalq amaliy san'ati va an'analari bilan aloqa qilish, xalq sayillarida qatnashish bolani ma'naviy boyitadi, o'z xalqi bilan faxrlanishni, uning tarixi va madaniyatiga qiziqishni asrash. Xalq bayramlari bolalarga o'z o'tmishini, kelib chiqishini, xalqining tarixi va madaniyatini bilish va hurmat qilishga yordam beradi. Xalq bayramlari pedagogik xususiyatga ega bo'lib, ular bolalarni ham, kattalarni ham yagona bayram tadbiriga qamrab oladi. Xalq bayrami bolaning rivojlanishi, musiqa madaniyati asoslarini maktabgacha yoshdagi bolalar uchun mavjud bo'lgan barcha muhim tarkibiy qismlarning birligida shakllantirish uchun imkoniyat yaratadi. Bularning barchasi nafaqat o'ziga xos kichik folklor shakllariga, balki musiqa va folklor san'atiga ham doimiy qiziqishning rivojlanishiga yordam beradi. "Xalq bayramlari jamiyat ichidagi munosabatlarning ijtimoiy terapiyasi, bu munosabatlar normalarini o'ynaydigan funktsiyalarga ega" (D. Freyzer, M. Mid). Bunday xalq bayramlari bolalarda quvonch tuyg'usini uyg'otadi, bog'chaga hissiy jihatdan ijobiy munosabatda bo'ladi, unga borish istagi yangi taassurotlar va bilimlar bilan boyitadi, faol ijodiy faoliyatni rag'batlantiradi, maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual va ijtimoiy rivojlanishiga yordam beradi. Bu boradagi tajriba shuni ko'rsatdiki, bolalar va kattalar o'rtasidagi yorqin va quvnoq muloqot bola shaxsini rivojlantirish va xalq an'analari tiklashning muhim sharti bo'lib, biz o'zimiz va avlodlarimiz uchun xalq bayramlarini asrab-avaylashimiz kerak, chunki xalqimiz bayramlari. Bobolar va bobolar xalqning ruhi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. <https://minikar.ru/uz/pritchi/rol-narodnyh-prazdnikov-v-vospitanii-detei-doshkolnogo-vozhasta/>
2. <https://moscsp.ru/uz/skazki-dlya-detei-mladshei-gruppy-tvorcheskii-proekt-nashi-lyubimye.html>